

Postawy Rodzicielskie

Do najbardziej rozpowszechnionej typologii postaw rodzicielskich zaliczyć można model M. Ziemskiej:

Postawa akceptacji – rodzice akceptują dziecko ze wszystkimi jego zaletami i wadami. Postawa taka sprzyja tworzeniu się zdolności do kształtowania trwałych związków emocjonalnych oraz takich cech społecznych jak: usłużność, otwartość, odwaga, empatia.

Postawa uznania praw dziecka – rodzice świadomi możliwości dziecka włączają je do uczestnictwa w życiu rodzinnym na zasadach autonomicznych. Charakterystyczna jest dla demokratycznego stylu kierowania procesem wychowania. Postawa taka sprzyja wyrabianiu w dziecku poczucia odpowiedzialności, lojalności, solidarności, samodzielności, współdziałania i współpracy w grupie. Wiąże się z postawą współdziałania.

Postawa współdziałania – cechą główną stanowi uznanie dziecka za odpowiedzialnego członka rodziny. Sprzyja zaspakajaniu wielu potrzeb psychospołecznych. Kształtuje wytrwałość, chęć poznania, stabilizuje życie emocjonalne.

Postawa rozumnej swobody – najbardziej kontrowersyjna wśród postaw wychowawczo pożądanых ze względu na trudności realizacyjne. Granica bowiem między rozumną swobodą a rozumnym ograniczeniem jest bardzo płynna.

Postawa odtrącenia- rygorystyczne karanie, manifestowanie dezaprobaty, ośmieszanie dziecka, co sprzyja powstawaniu zachowań aspołecznych.

Postawa unikania – charakterystyczne jest odczuwanie wstydu za dziecko, pojawia się tzw. sztywnienie emocjonalne w momencie, gdy dziecko chce okazywać uczucie. Sprzyja powstawaniu psycho- i socjopatii oraz biegunowego odpowiednika zahamowań neurotycznych.

Postawa nadmiernie wymagająca – polega na podporządkowaniu sobie dziecka w każdej sprawie i okolicznościach wskutek stosowania środków dyscyplinujących. Sprzyja powstawaniu cech neurotycznych, emocjonalnych zarówno w postaci wegetatywnej, psychoorganicznej, jak i neurologicznej.

Postawa nadmiernie chroniąca – charakterystyczne dążenie rodziców do rozwiązywania wszelkich problemów za dziecko, uleganie jego zachciankom i kaprysom. Sprzyja kształtowaniu postaw roszczeniowych, lenistwa, niezaradności życiowej dziecka.

Należy podkreślić, że do rzadkości należy obraz postaw rodzicielskich, które korzystnie się uzupełniają. Rodzice preferują zróżnicowane style wychowania, co powoduje najprzeróżniejsze

warianty wzmocnień negatywnych i pozytywnych. Wydaje się, że z punktu widzenia pedagogiki najwięcej szkód powoduje postawa niekonsekwentna.

Rodzina stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia. Jest podstawowym środowiskiem wychowawczym, w którym proces kształcenia dokonuje się na rozległym tle wszystkich problemów rodziny i towarzyszących im sytuacji.

Rodzina ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju osobowości człowieka, kształtowania się jego ogólnej postawy życiowej, jego zdrowia psychicznego i przystosowania społecznego w danym kręgu kulturowym. Jest dla dziecka pierwszą i najważniejszą „instytucją kształcąca i wychowawczą, w której uczy się ono wszelkich zachowań społecznych, które później w toku dalszych kontaktów międzyludzkich rozwija i pogłębia. Jest też głównym czynnikiem kształtującym postawy wobec nauki szkolnej i współżycia społecznego. Postawy pozytywne umacniają, integrują rodzinę. Zaliczamy do nich:

- postawę akceptacji
- postawę współdziałania
- postawę rozumnej swobody
- uznanie praw dziecka

Postawy negatywne powodują dysharmonię i osłabiają spójność rodziny. Są to:

- postawa odrzucenia
- postawa unikająca
- postawa nadmiernie chroniąca
- postawa nadmiernie wymagająca